

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Географічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВИБРАНІ РОЗДІЛИ ТРУДОВОГО ПРАВА ТА ОСНОВ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
вид дисципліни

10 - Природничі науки
106-«Географія»
Бакалавр
обов'язкова

Навчальний рік	2020/2021
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: **Кот Людмила Леонідівна**, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва економічного факультету;

Кучма Ольга Леонідівна, доктор юридичних наук, професор, професор
кафедри трудового права та права соціального забезпечення юридичного
факультету.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Розроблено робочою групою у складі:

д.ю.н., проф. **Іншин Микола Іванович** – керівник групи, завідувач кафедри трудового права та права соціального забезпечення;

д.е.н., проф. **Мазур Ірина Іванівна** – заступник керівника групи, завідувач кафедри підприємництва;

д.ю.н., проф. **Безклубий Ігор Анатолійович** – професор кафедри цивільного права;

Брижеватий Віталій Миколайович – заступник начальника факультету з навчальної та наукової роботи – начальник навчальної частини військового факультету фінансів і права

к.ю.н., доц. **Лотюк Ольга Степанівна** – заступник декана юридичного факультету з навчальної роботи, юридичний факультет

д. із соц. комунікацій, доц. **Теремко Василь Іванович** – завідувач кафедри видавничої справи та редагування.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково-методичною радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Протокол № 1 від « 11 » Вересня 2020 року

Голова Науково-методичної ради

(підпис)

(Занотозький С.М.)

« 11 » Вересня 2020 року

ВСТУП.

1. Мета викладання навчальної дисципліни – полягає у формуванні у студентів системи знань щодо теоретичних, економічних, інституційних, правових та організаційних основ підприємницької діяльності, опануванні студентами основних інститутів трудового права, а також необхідних компетенцій і початкових практичних навичок, потрібних для організації ведення підприємництва відповідно до вимог регуляторної політики держави та застосування трудового законодавства.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна «Вибрані розділи трудового права і основ підприємницької діяльності» базується на знаннях, отриманих студентами під час вивчення нормативних економічних, соціально-гуманітарних дисциплін відповідних галузей знань і спирається на знання, отримані з середньої школи за такими предметами, як Основи правознавства.

3. Анотація навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

1. Основи підприємницької діяльності. Розкриваються економічна природа підприємництва, його зміст, функції, види та організаційно-правові форми, соціальні, етичні та культурні засади ведення сучасної підприємницької діяльності, виявляються особливості зовнішнього підприємницького середовища, досліджуються особливості планування підприємницької діяльності та важливість інноваційного підприємництва.

Розкриваються особливості технології створення власної справи, державного регулювання підприємництва, основні напрями формування підприємницького капіталу та управління фінансами та оподаткування підприємницької діяльності, розглядається необхідність та важливість комерціалізації наукових розробок. Розглядаються існуючі проблеми і ризики вирішення завдань забезпечення ефективної підприємницької діяльності, аналізується економічна безпека підприємництва.

2. Вибрані розділи трудового права. Розкриваються конституційні засади реалізації права на працю та основні її форми. Студенти вивчають норми права, які регламентують порядок укладання, зміни та припинення трудового договору як основної форми реалізації права на працю. Вивчаються правові засади встановлення та регулювання основних умов праці: робочого часу та часу відпочинку; нормування та оплати праці; охорони праці, дисципліни праці. Розкривається підстави та порядок притягнення працівника до юридичної відповідальності за невиконання чи неналежне виконання своїх трудових обов'язків (дисциплінарна відповідальність, матеріальна відповідальність). Вивчаються правові основи захисту трудових прав в Україні.

Навчальна дисципліна «Вибрані розділи трудового права і основ підприємницької діяльності» є обов'язковою дисципліною, що забезпечує отримання загальних компетентностей випускників Київського національного університету імені Тараса Шевченка, у тому числі ОП «Геоморфологія та природничий туризм» спеціальності 106-«Географія».

4. Завдання (навчальні цілі) – дисципліна «Вибрані розділи трудового права та основ підприємницької діяльності» спрямована на досягнення студентами наступних компетентностей:

- сформулювати уявлення про сутності, закономірності, принципів і функцій підприємницької діяльності та основ організації найманої праці на підприємстві, особливості організаційно-правових форм та видів підприємницької діяльності (ЗК 1);

- вміти аналізувати та розв'язувати завдання у сфері регулювання економічних та соціально-трудових відносин; самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення (ЗК 4);

- вміти кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в сфері регулювання

підприємництва, вносити пропозиції щодо змін нормативно-правових актів в сфері підприємницької діяльності (ЗК 5);

- вміти застосовувати набуті знання, вміння та навички на практиці, визначати стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, оцінювати вплив чинників зовнішнього середовища на розвиток підприємницької діяльності (ЗК 7);

- сформулювати уявлення про сучасні тенденції та проблеми підприємницької діяльності в Україні та у розвинутих країнах та підвищити рівень правової культури студентів та сприяти формуванню світогляду підприємця(ЗК 9).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни		
Код	Результат навчання					
1.1	передумови виникнення підприємницької діяльності; ключові положення теорії трудового права; теоретико-методологічні основи та практичні засади заснування підприємницької діяльності; соціальні, етичні та культурні засади ведення сучасної підприємницької діяльності;			до 15%		
1.2	особливості різних організаційно-правових форм і видів підприємництва та організації працевлаштування працівників; норми, які регламентують трудові правовідносини; основні напрями формування підприємницького капіталу та управління фінансами підприємницької діяльності; основні форми і методи впливу органів державної влади на розвиток підприємництва; суперечності та тенденції розвитку інноваційного підприємництва;			лекції, самостійна робота	опитування у тестовій та письмовій формі, написання модульних контрольних робіт, залік опитування у тестовій та письмовій формі	до 15%
1.3	класифікацію ризиків при здійсненні підприємницької діяльності; процес прийняття управлінських рішень у підприємстві; шляхи партнерства підприємців та держави у вирішенні соціально-економічних проблем; технологію комерціалізації наукових розробок на підприємстві;					до 15%
2.1	використовувати чинну нормативну базу для започаткування та ведення бізнесу, організації найму працівників; проводити аналіз різних-бізнес ідей для створення власної	лекції, семінарські заняття, самостійна робота	опитування у тестовій та письмовій формі; виконання семінарських та	до 15%		

	справи;		<i>самостійних завдань, залік</i>	
2.2	обирати та застосовувати норми трудового законодавства; визначати стратегічні пріоритети розвитку підприємництва; проводити розрахунки економічної ефективності бізнес-проектів; визначати економічну та соціальну ефективність підприємницької діяльності;			до 15%
3.1	складати структурно-логічні схеми співвідношення правових категорій, зокрема категорій трудового права;	<i>семінарські заняття</i>	<i>виконання семінарських завдань</i>	до 10%
4.1	оцінювати вплив чинників зовнішнього середовища на розвиток підприємницької діяльності та обґрунтовувати комерціалізувати підприємницькі ідеї (розробки).	<i>практичні заняття, самостійна робота</i>	<i>виконання практичних та самостійних завдань, залік</i>	до 15%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)						
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1	4.1
Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в галузях предметної області географії відповідно до спеціалізації (ПРН 12).				+	+		
Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, інтелектуальної й академічної доброчесності, професійного кодексу поведінки. (ПРН 13)			+	+	+		
Знати і пояснювати зміни в географічній оболонці з позицій концепції сталого розвитку (ПРН 15).						+	+
Виявляти державницьку і громадянську позицію у професійній діяльності (ПРН 16).	+	+	+			+	+

7. Схема формування оцінки: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами опитування, написання модульних контрольних робіт (МКР), підготовки семінарських завдань та складання заліку.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

1. результати навчання – **1 (знання РН 1.1-1.3)** – до 45%;
2. результати навчання – **2 (вміння РН 2.1-2.2)** - до 30%;
3. результати навчання – **3 (комунікація)** - до 10%
4. результати навчання – **4 (автономність та відповідальність)** - до 15%

7.1. Форми оцінювання студентів:

У курсі передбачено 2 змістовні модулі (ЗМ). Заняття проводять у вигляді лекцій та семінарських занять. Завершується дисципліна заліком.

- **семестрове оцінювання:** кількість балів, що студент отримує протягом семестру є сумою балів, що були отримані при оцінюванні підготовлених семінарських завдань, опитування та написання модульних контрольних робіт.

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМ1		ЗМ2	
	<i>Min. – 18 балів</i>	<i>Max.– 30 балів</i>	<i>Min. – 18 балів</i>	<i>Max.– 30 балів</i>
Опитування	«1» x 3 = 3	«2» x 3 = 6	«1» x 3 = 3	«2» x 3 = 6
Семінарські заняття	«2» x 3 = 6	«4» x 3 = 12	«2» x 3 = 6	«4» x 3 = 12
Модульна контрольна робота	«9» x 1 = 9	«12» x 1 = 12	«9» x 1 = 9	«12» x 1 = 12
«1»– мінімальна/максимальна оцінку, яку може отримати студент. 1 – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань				

- **умови допуску до заліку:** рекомендований мінімум для допуску – 36 балів. Для студентів, які набрали сумарно менше 36 балів (*рекомендований мінімум*) обов'язковою умовою для отримання допуску до заліку є написання рефератів по питанням пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

- **підсумкове оцінювання у формі заліку проводиться в письмовому форматі.** Максимальна кількість балів на заліку – 40 балів, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 24.

При простому розрахунку отримуємо:

	Змістовий модуль1	Змістовий модуль2	Залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом № 716-32 від 31 серпня 2018 року.

7.2. Організація оцінювання: опитування у тестовій або письмовій формі проводиться після завершення викладання кожної теми. Семінарські завдання захищаються по виконанню, відповідно до графіка проведення семінарських занять.

Модульні контрольні роботи проводяться у тестовій формі. Студенти, які отримали за МКР меншу за мінімально передбачену кількість балів, перескладають її.

Шкала відповідності

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

№	Назва	Кількість годин		
		лекції	семінарські	с/р
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
1.	Сутність підприємництва. Підприємництво у сучасному ринковому середовищі	2		5
2.	Організаційно-правові форми підприємництва	2	2	5
3.	Планування підприємницької діяльності	2		5

4.	Технологія створення власної справи	2	2	5
5.	Державне регулювання підприємництва	2		5
6.	Комерціалізація підприємницьких ідей (розробок)	1	2	5
Модульна контрольна робота № 1		1		
Змістовий модуль 2. ВИБРАНІ РОЗДІЛИ ТРУДОВОГО ПРАВА				
7.	Поняття, сторони та зміст трудового договору. Види трудового договору	2		5
8.	Зміна та припинення трудового договору	2	2	5
9.	Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку	2		5
10.	Правове регулювання нормування та оплати праці	2	2	5
11.	Правове регулювання охорони праці	2		4
12.	Дисципліна праці матеріальна відповідальність сторін трудового договору	1	2	
Модульна контрольна робота №		1		
ВСЬОГО		24	12	54

Загальний обсяг *90 год.*,

в тому числі:

лекцій – 24 год.,

семінарські заняття – 12 год.,

самостійна робота – 54 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Базилевич В.Д. Економічна теорія: Політекономія : підручник / за ред.. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2012. 702 с.
2. Базилевич В.Д. Економічна теорія: Політекономія : практикум / за ред.. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2010. - 494 с.
3. Варналій З.С. Основи підприємництва: Навч. посіб. – 3тє вид., випр. і доп. – К.: Знання-Прес, 2006. – 350 с.
4. Зянько В.В. Інноваційне підприємництво: сутність, механізми і форми розвитку: монографія / Вінницький національний технічний ун-т. – Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2008. – 397 с.
5. Комерціалізація результатів наукових досліджень: проблеми, підходи, інструменти, напрями розвитку / Т.К. Куранда, В.М. Євтушенко. – К.: УкрІНТЕІ, 2010. – 72 с.
6. Мазур І.І. Комерціалізація наукових розробок як фактор конкурентного розвитку підприємництва // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. - № 148. – Київ, 2013. – С. 5-8.
7. Сизоненко В.О. Сучасне підприємництво: Довідник. – К.: Знання-Прес, 2007. – 440 с.
8. Трудове право України: Академ. курс: підруч. [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / [П.Д. Пилипенко, В.Я. Буряк, З.Я. Козак та ін.]; за ред. П.Д. Пилипенка. – 3. вид., переробл. та доп. — К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. — 536 с.
9. Трудове право України: підручник / М.І. Іншин, В.І. Щербина. – Х.: Діса плюс, 2014. – 500 с.
10. Трудове право України: підручник / Прилипко С.М., Ярошенко О.М.. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Харків: Видавництво “ФІНН”, 2009. – 728с.
11. Трудове право України: підручник / С.М. Прилипко, О.М. Ярошенко, І.П. Жигалкін, В.А. Прудников. – 5-те вид., доп. – Х.: Право, 2014. – 760 с.

Додаткова:

1. Бердар М.М. Фінанси підприємств: навч. посібник – К.: Центр учбов. літератури, 2010. – 352 с.
2. Волошина С.М., Соцький А.М., Щербина В.І. Трудове право України: Навчальний посібник / С.М. Волошина, А.М. Соцький, В.І. Щербина. – Чернівці: Технодрук, 2015. – 188 с.
3. Законодавство України про працю: збірн. норм. актів: у 3-х томах. Упорядник і наук. редактор В.М. Вакуленко. – К.: Істина, 1999.
4. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами судової практики: науково-практичне видання / Під ред.. П.Д. Пилипенка. – К.: Істина, 2010. – 464с.
5. Кодекс законів про працю України: науково-практичний коментар / [І.В. Арістова, В.В. Безусий, С.О. Бондар та ін.]; за ред. О.О.Погрібного, М.І. Іншина, І.М. Шопіної. – К.: Правова єдність, 2008. – 456 с.
6. Колот В.М. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура: навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2009. – 444 с.
7. Мазур І.І. Детінізація економіки України: теорія та практика / Монографія. К.: ВПЦ «Київський університет», 2006. – 329 с.
8. Мазур І.І. Перетворення довіри в інститут конкурентоспроможності національної економіки // Теоретичні та прикладні питання економіки. Зб. наук. праць. Вип. 22. – ВПЦ «Київський університет», 2010. – С. 25-30.
9. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю / В.Г. Ротань, І.В. Зуб, Б.С. Сичинський. – [8-е вид., доп. і перероб.]. – К.: А.С.К., 2008. – 944 с.

10. Осецький В.Л. Інвестиційно-інноваційні чинники підвищення конкурентоспроможності економіки / Теоретичні та прикладні питання економіки: Зб. наук. праць. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський ун-т», 2008. – Вип. 17. – С. 15-22.

11. Трудове право України у запитаннях та відповідях: Навчально-довідковий посібник / Жернаков В.В., Гончарова Г.С., Прилипка С.М. / Під ред. В.В. Жернакова. – Х.: «Одіссей», 2010. – 280 с.

11. Чепига М.П. Технологія генерування ідей. – К.: Знання, 2011.

12. Черваньов Д.М. Система інноваційного менеджменту: теорія і практика: підруч. для студ. ВНЗ / Д. М. Черваньов; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - К., 2012. - 1391 с.

13. Enterprise Innovation. Articles // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.innovationtools.com

14. Innovation Economics: The Economic Doctrine for the 21st Century // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.innovationeconomics.org/>

15. Державний Комітет Статистики України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Нормативні акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971р. із змінами та доповненнями.

3. Господарський кодекс України: чинне законодавство із змінами та доповненнями на 2 вересня 2011 року. – К.: Алерта; ЦУЛ, 2011.

4. Про охорону праці: Закон України від 14.10.92 // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 49. – Ст. 668.

5. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – Ст. 361.

6. Про оплату праці: Закон України від 25.03.95 // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 17. – Ст. 121.

7. Про відпустки: Закон України від 15.11.96 // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 2. – Ст. 4.

8. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.99 // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 45. – Ст. 397.

9. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 31. – С. 145 – 160.

10. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 // Відомості Верховної Ради України. – 2013. - № 24 (14.06.2013). – Ст. 243.

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ.

При оцінюванні враховується опанування студентом дисципліни на двох рівнях, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки (20%)** включає: презентацію (20%), глибинність методології у репрезентованому дослідженні (20%), здійсненість та узгодженість пропозицій (20%), ступінь оригінальності (20%) та визначення методологічних проблем теми, ситуації (20%) та **оцінювання практичної підготовки (80%)** включає: якісну цілісність спостереження (25%), здатність оцінити проблему (25%), ідентифікація шляхів та методологія вирішення проблеми, яка виникла чи може виникнути (25%), окреслення шляхів вирішення специфічних (неординарних) проблем (25%). Курс складається з двох модулів, які включають матеріал двох змістових тем.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх тем та виконання самостійних робіт впродовж семестру (100 балів).

Детальніше систему оцінювання за формами контролю див. Робочу навчальну програму.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – 40 балів для допуску до заліку обов'язково пишуть комплексну семестрову контрольну роботу, яка включає увесь пройдений матеріал і оцінюється у 59 балів. Рекомендований мінімум для допуску до заліку – 50 балів.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі ПМКР здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

При простому розрахунку отримуємо:

	<i>ЗМ 1</i>	<i>ЗМ 2</i>	ПМК/Залік	Сумарна кількість балів за семестр
<i>Мінімум</i>	<i>30</i>	<i>20</i>	<i>10</i>	<i>60</i>
Максимум	40	40	20	100

Шкала відповідності:

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100	Зараховано
85 – 89	
75 – 84	
65 – 74	
60 – 64	
1 – 59	не зараховано